

# ÉPÍTŐK *Hírlevél*

ARÉV Baráti Kör Egyesület Kiadványa

II. évfolyam 5. szám (8)

Megjelenik alkalmanként

## VÖRÖSMARTY SZÍNHÁZ 1874-1962

A színház első ízben 1872-74-ig épült Skalnitzky Antal tervei alapján eklektikus stílusban.

A díszelőadáson 1874. augusztus 22-én Laborfalvy Róza mondta el Jókai Mór alkalmi köszöntőjét, és a társulat Katona József Bánk bánját adta elő.

Ezután a színház életében dicső korszak következett, színpadán a legkiválóbb művészek léptek fel.

Az épület 1945-ben háborús események következtében tűz áldozata lett. Több mint tíz évig a kopasz falak meredeztek, sokan emlékezünk még a befalazott, bedeszkázott ablaknyílásokra, romos környezetre.

A felújítási, építési munka szakszerű bontásokkal 1959-ben indult meg.

Az épület három oldalának falait részben hagyománytiszteltet, részben elszámolástechnikai okokból gyakorlatilag megtartottuk (így felújításnak számított).

A tervezési megbízást, szerintem nagyon helyesen a Fejér megyei Tervező Iroda kapta meg, vezető tervező Spránitz Tibor, társtervező Klemens Antal volt. Közreműködött még Schulcz István, Takács Lehel, Becsei Lajos, Murai Endre, Mátyás Sándor és még sokan mások.

A speciális színháztervezési feladatokat a Középülettervező Intézet végezte: Hornicsek László belsőépítész és munkatársai, többek között Tolnay Pál, Lohr Ferenc és Füstner Ferenc.

A lebonyolítást és műszaki ellenőrzést a Művelődési Beruházási Vállalat végezte, elsősorban Szöllösi Illés, Krecsmár László, és helyi megbízottként Kaplonyi Emil, aki a tervezésben is részt vett.

A generálkivitelezéssel vállalatunkat az akkor még FÁÉV-et bízták meg, építésvezető Haár Miklós, technikus Fekete József, művezető mindvégig Bencsik István, anyagkezelő Almásy László volt.

A főépítésvezetői feladatokat Jámbor József, később Kiss József látta el.

Kraftsik Antal az előkészítő osztály vezetőjeként a társ-, és alvállalkozók ügyeit intézte, segítőkjeként Vidovics Lászlóné dolgozott. Ebben az időben a főmérnök Reichardt Béla, termelési osztályvezető Andráskey István volt.

1959-ben és 60-ban elkészült a rendkívül veszélyes és látványos bontási munka, valamint az első ütem szerkezetkész állapota, a tetőfedéssel együtt.

Itt a legtöbb munkát Mohácsi László, és Bencsik József és brigádja végezték el. Haár Miklós magasabb beosztásba kerülése után én 1961-től lettem az építésvezető, velem érkezett

Csizmadia László technikus és Enyedi István művezető is. A környék egészen másképp nézett ki, mint most. A jelenlegi 15-ös számú ház helyén (Fényszöv) volt a felvonulási épületünk, rendes irodával, ebédlővel és öltözővel. A közelben sok romos épület volt található, az Ady E.u. sarok, a Várkörút 1-es számú ház helyén, de rendezetlen volt a Koch László utca és a DOMUS helye is. Nyitva volt viszont a sarki Galla félg. hentesüzlet, ahol finom főttkolbászt lehetett kapni, létezett még a Velence Szálló utcai toldalékrésze, és működött a söntés is, amit a köznyelv oldalkápolnának ismert. Közel volt a Várkapu Cukrászda is, ahol finom kávét és „egyebeket” lehetett fogyasztani.

1961-62-ben készült el a második ütem szerkezete és mindkét ütem teljes befejezése. A FÁÉV akkori szervezete lehetővé tette, hogy a speciális munkákon kívül minden építőipari tevékenységet el tudjunk végezni. Az általunk megbízott főbb alvállalkozók a következők voltak: Kőfaragó Vállalat, ORSZAK, Építőgépkarbantartó Vállalat és az Áltaszer.

A belső berendezési munkákat a lebonyolító közvetlen megrendelése alapján is elsősorban székesfehérvári vállalatok végezték, mások mellett a Bútoripari és a Finommechanikai Vállalat.

Az általunk kivitelezett munkák megvalósításában több százan vettek részt. A helyhiány és a megkopott emlékezet miatt is csak kevés nevet tudok említeni. A homlokzati díszeket

### ***Az épülő színház meglátogatása***

Mint ahogy már korábban tervbe vettük, lehetőségünk nyílik arra, hogy

**a befejezéshez közeledő  
Vörösmarty Színház  
épületét meglátogassuk.**

Erre

**2005 október 5-én 17.00 órakor kerül sor.**

Találkozás helye:

a DOMUS Áruház bejárata előtti emelt kör alakú tér. Kérjük, hogy az érkezést 16.30-16.45 közötti időre ütemezzék az érdeklődők, hogy pontosan indulni tudjunk. A tájékoztatást az épületen való végigvezetést Szécsi Tamás főépítésvezető úr tartja számunkra a színházépületben. A látogatás időtartama max. 1 ½ óra.

Gál Károly és Lánzos Ferenc kőművesek öntötték. A nézőtér gipszrubic álmennyezeti munkáit nagyrészen Bozsoki József készítette. A homlokzatvakolat kivitelezését a Kecskés brigád, főleg Novák István és Szabó László segítette. A festőmunkák jelentős részét a Barabás és a Szegletes brigád végezte. A vízszelési munkát Szigeti Ferenc, a fűtésszerelést Szoboszlai Gyula irányította. A rendkívül igényes elektromos szereléseket Zajusz József brigádja készítette. A betonozási és segédmunkáknál a soponyai Tóth Lajos, valamint a Gugolya brigád vett részt. Az ácsmunkákat mások mellett a V.Kiss és a Zseli brigád készítette. Szót érdemel a gépesítés is, volt habarcs és betonkeverőnk, habarcsszivattyúnk, földem és oszlopdarunk, amely csak falazott emelvényről érte el a szükséges magasságot. Üzemelt egy gyorsfelvonó is, valamint esetenként Tátra autódarú is segített, nálunk leginkább Stéger Feri bácsi dolgozott. Irigykedve néztem a mai építők toronydaruit, betonszivattyúit és mixerkocsijaikat. De jó lett volna nekünk is így dolgozni.

Feltétlenül kell szólni a társadalmi munkákról is, a város összefogását a téglajegyek vásárlása jelentette, a közreműködő vállalatok pedig a munkák egy részét csak anyagáron, vagy ingyen végezték. A FÁÉV hozzájárulását többek között a színpad padlóburkolatának ingyenes elvégzése jelentette, a munkát Málits József igazgató vezetésével az alkalmazotti állományu ács vagy asztalos alapszakmájú munkatársak végezték.

Sok segítséget kaptunk a takarítási munkák során a város önkénteseitől is.

A kivitelezés egész ideje alatt, annak befejezési stádiumában nagy segítséget jelentett a városi vezetés, elsősorban Dr. Tilinger István tanácselnök figyelme és támogatása. Sokat köszönhetünk az első színházigazgató, Radványi László jóindulatú támogatásának is.

Megemlítést érdemel, hogy az épületben több nagyjelentőségű és értékű képzőművészeti alkotás is helyet kapott. Kiemelném a székesfehérvári Áron Nagy Lajos pannóját, ami egy jelenetet örökít meg a Csongor és Tündéből, és az emeleti társalgóban volt látható.

Végeredményben a 36 millió összköltségű felújítás jó minőségben, minimális hiánypótlási munkák 1963-ra való áthúzdása mellett 1962 novemberére elkészült. A díszelőadáson Vörösmarty Csongor és Tünde mesedramája került bemutatásra, a Nemzeti Színház előadásában. Az elvégzett munka jutalma és megbecsüléseként is a nézőtér egy részét mi építőmunkások foglaltuk el.

Befejezésül egy-két teljesen szubjektív vélemény: sajnálom, hogy a mostani átépítési programban egyénileg is és vállalkozási szinten is fehérvári részvétel szinte semmi sem volt. Sajnálom, hogy a férőhelyek száma jelentősen lecsökken. Sajnálom azt is, hogy a homlokzat jelentős része megváltozott, szerintem túl sok az acélszerkezet és az üveg, más megoldás talán előnyösebb és hagyománytisztelőbb lett volna.

Végezetül kívánom, hogy a mostani kivitelezés jó minőségben, az eredeti költségkereten belül, határidőre elkészüljön, a társulat és a színházi vezetés jó előadásokkal, valamint más élvezetes programokkal szolgáljon mindnyájunk örömére.

Szendrői Péter  
nyugdíjas főépítésvezető

## Rövid Hírek

Örömmel tájékoztatjuk olvasóinkat, hogy **Somogyi László**, nyugalmazott építésügyi és városfejlesztési miniszter, címzetes főiskolai tanár (közismert, hogy vállalatunk egyik fontos vezetője volt 25 éven keresztül) a **MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁGI ÉRDEMREND KÖZÉPKERESZTJE** (polgári tagozat) **kitüntetését kapta** 2005. augusztus 20-i ünnepsége alkalmával. Ez úton is gratulálunk a Baráti Kör tagsága nevében.

### • Előzetes tájékoztató a Nyugdíjas találkozóról

Az ARÉV Nyugdíjas és Nagycsaládos Alapítvány kuratóriuma és az ARÉV Baráti Kör Egyesület vezetésének megállapodása alapján adjuk előzetesen a tájékoztatást, hogy ez évben is közösen tartjuk az év végi találkozót. Lényegében az eddig kialakult módon. Helye: változatlanul a Videoton étterem lesz. Az **időpont 2005. november 19-én szombaton 11.00 óra**. A program rövid tájékoztatás a megjelentek számára, az Alapítvány és a Baráti kör részéről, valamint utána változatlanul szerényen megvendégeljük a megjelenteket. A meghívás a következő Hírlevélben kapják meg a nyugdíjasok és a Baráti kör tagjai

## Jól sikerült az Építők Napja

Ragyogó nyári időben találkozott a város építő társadalmával, a Balatoni úti szakiskolában május 28-án. Mintegy 700 fő látogatót fogadhattunk. Sikerült elérnünk, hogy az ARÉV volt tagjain kívül más építő szervezetek is jelen legyenek és támogassák a rendezvényt.

Köszönjük a megjelenést, a támogatást mindenkinek, különösképpen az illetékes vezetőknek, a műsort biztosító kulturális egyesületeknek, a szárazépítő verseny szervezőinek, szereplőinek, nem utolsósorban az ellátást biztosító Szárca Csárda és Fogadónak. Reméljük, hogy 2006-ban sikerül folytatni azt a sorozatot, amelyet ez évben újraélesztettünk.

*Kiadja: az ARÉV Baráti Kör Egyesület  
Felelős szerkesztő: Galambos Ottó  
Készült: 300 példányban*

# ÉPÍTŐK *Hírlevél*

ARÉV Baráti Kör Egyesület Kiadványa

II. évfolyam 5. szám (14)

Megjelenik alkalmanként

Az ARÉV Baráti Kör Egyesület és az  
ARÉV Nyugdíjas és Nagycsaládos Alapítvány  
közös rendezői részére az év végi találkozót.

## MEGHÍVÓ

A két rendező szerv nevében szeretettel meghívjuk

## KÖZÖS TALÁLKOZÓNKRA

A találkozó helye: Székesfehérvár, VIDEOTON ÉTTEREM  
(Megközelíthető: 24,26,32 sz autóbusszal)

Időpontja:

2006. november 18. szombat 11.00 óra

Kérjük fogadja el meghívásunkat, és tisztelje meg a találkozót és résztvevőit.

*Kiss József*  
Egyesület elnöke

*Fertő Imre*  
Kuratórium elnöke

## Kastélylátogatás

A csákvári kastélyba meghirdetett kirándulásunkra október 12-én a vártnál kevesebb érdeklődő jelent meg. Akik ott voltak bizonyára nem csalódtak, amiben szerepet játszott a vendéglátók kedvessége és a szép időjárás is.

A kastély parkjában kollégánk Gelei Sebestyén emlékezett az 50-60-as évek felújítási munkáira, amikor az épület kórházzá lett átalakítva. Az előcsarnok és a régi fürdő freskómaradványai megtekintése után a parkban tettünk egy sétát.

Az elején egy Szűz Mária -Szenháromság szobor fogadott bennünket. Igazán a látogatókat a következő alkotás a Grotta mozgatta meg, miután mindenki kipróbálta, hogy a belsejében hűvös van, a tetején pedig egy kilátó.

A napóra három oldalán elhelyezett ábra a nap különböző szakaszaiban mutatja az időt.

Érdekesége, hogy a délidő mindhárom oldalán olvasható. A park alatt húzódó pincerendszer nagyságát csak kívülről érzékeltették. Késő délután lévén már nem tudtunk lemenni. A parkban álló óriási feketefenyő csoport már több mint 100 éves. Alatta állva és az égre tekintve kipróbálhattuk, hogy a végtelenségnek van-e felhúzó ereje.

Végül ismét az épületben folytattuk a sétát, s befejezésül a könyvtár helyiséget néztük meg. Itt a csodálatos, egyedi és szépen felújított régi lámpák látványa ragadott meg bennünket.

A program résztvevői ismét két kellemes órát töltöttek el a baráti körben.

*Galambos Ottó*